

Criteria

Sector

- vmbo
- havo / vwo
- mbo
- ho

Thema

- Visie, beleid en kwaliteit
- LOB-leeromgeving
- LOB-programma
- Studiekeuze/ studiesucces
- Loopbaangesprek
- Doorstromen
- Arbeidsmarktinformatie
- LOB-documenten
- Ouderbetrokkenheid
- Professionalisering
- Samenwerking
- Kansengelijkheid

Jaartal

- > 2020
- 2015 - 2020
- < 2015

Soort publicatie

- Proefschrift
- Inaugurale rede/ lectorale rede
- Onderzoeksrapport
- Samenvatting onderzoeksrapport
- Artikel

ALGEMENE GEGEVENS

Titel	Studiesucces: Verbinden als stap voorwaarts. Een oplossingsrichting op basis van een synthese van literatuur en eigen praktijkonderzoek. Haarlem. Inholland.
Auteurs	Kappe, Dr. F. R. (2017).
Hyperlink volledig onderzoek	https://www.inholland.nl/media/17018/inh-lectorale-rede-rutger-kappe-pag.pdf

SAMENVATTING

Samenvatting van het onderzoek

In deze lectorale rede zal ik u allereerst een synthese bieden van de studiesuccesliteratuur. Vervolgens zal ik u meenemen in hetgeen onze praktijkgerichte onderzoeken naar succesvolle opleidingen, interventies, aanpakken en werkende principes tot nu toe hebben opgeleverd. In het daarop volgende hoofdstuk bespreek ik de rode draad en beschrijf ik een oplossingsrichting voor het duurzaam verbeteren van het studiesucces.

Landelijk onderzoek en onderzoek binnen de eigen hogeschool laat zien dat de redenen voor studie-uitval in het hoger onderwijs al jaren hetzelfde zijn (ResearchNed, 2016; Van Ingen, 2015). Dat betekent dat er, ondanks vele inspanningen, een aantal hardnekkige oorzaken ten grondslag (blijven) liggen aan studie-uitval en een gebrekkige studievoortgang (hoofdstuk 3). Problematisch is dat de rendementen in het hbo in een dalende trend verkeren en de studieduur in een langzaam stijgende trend (hoofdstuk 2). Uit de literatuur en de praktijkonderzoeken die wij de afgelopen tijd binnen de hogeschool hebben uitgevoerd komt binding als rode draad naar voren. Dat is wellicht niet verwonderlijk gezien de omvang van de hogeschool, de spreiding van locaties over de Randstad en de grote diversiteit van de instroom. In verbinden zie ik voor onze hogeschool een interessante strategie die het potentieel heeft om een doorbraak te kunnen realiseren op het gebied van studiesucces. Het betreft binding als centraal thema voor (de interactie tussen) docenten en studenten, maar ook een hechtere verbinding van diensten en domeinen, verbinding van de (reeds bestaande) studiesucces bevorderende maatregelen en van betrokkenen bij onderwijs (innovatie)onderzoek. Ik zal de noodzakelijke verbindingen hieronder toelichten. Verbinding en commitment (studenten en docenten) Uit een groot onderzoek naar "What makes students stay?",

LOB ONDERZOEK

gehouden onder medewerkers van 947 colleges en universiteiten in de Verenigde Staten, kwamen zorgzame docenten en medewerkers op nummer 1 (Beal & Noel, 1980). Een later verschenen grootschalige studie onder duizenden Amerikaanse alumni van tientallen colleges en universiteiten naar "What matters in college?" leverde maar één factor op van generieke betekenis: de mate van interactie tussen student en staf (Astin, 1993). Deze factor had over de gehele linie significante positieve correlaties naar/met 'every academic attainment outcome'. Nu we verschillende oorzaken en factoren die van invloed kunnen zijn op studiesucces en verschillende onderzoeken die het lectoraat al heeft gedaan op dit gebied hebben besproken, ontikom ik niet aan de slotsom: dat de kwantiteit en kwaliteit van de interactie tussen docent en student en daarmee de binding en wederzijdse commitment een belangrijke factor is voor studiesucces. Zowel uit de literatuur als uit de praktijkgerichte onderzoeken komt binding als cruciale succesfactor naar voren. Niet alleen bij de instroom, maar ook bij de doorstroom (contact houden) en uitstroom-langstuderen Studiesucces: Verbinden als stap voorwaarts Dr. F. Rutger Kappe 58 (contact en binding herstellen). Hoe verschillend studenten ook zijn, een rode draad is de kracht van binding, betrokkenheid en persoonlijke aandacht. Dat kost tijd en energie, maar levert een speciale en persoonlijke band op. Voor de student bestaat de hogeschool in eerste instantie uit zijn medestudenten, het docentenkorps van zijn opleiding en iemand die hen begeleidt. Indien de student zich in die micro-omgeving van de opleiding gezien voelt en thuis voelt dan is in twee belangrijke basisvoorwaarden voor studiesucces voorzien. Onderzoek laat een direct effect van betrokkenheid zien op studiesucces, maar ook een indirect effect via aanwezigheid, actieve participatie en verhoogde zelfstudie (Elffers, 2016; Severiens, 2011). Het kan dienen als buffer bij tegenslagen en zo de studie-uitval tegengaan. Bouwen aan het versterken van de binding en betrokkenheid is een strategie waarvan het effect op diverse typen en groepen studenten niet lijkt te verschillen. Versterking van de persoonlijke band zou een centraal uitgangspunt moeten zijn van opleidingen die hun studiesucces willen vergroten. Aan deze betrokkenheid van docenten zit tevens een appèl aan studenten verbonden voor aanwezigheid en actieve inzet in de klas en bij studieloopbaanbegeleiding, want betrokkenheid gedijt als er sprake is van wederkerigheid. Op dat terrein van creëren van binding en commitment is er een aantal bewezen effectieve interventies die door instellingen ingezet kunnen worden. Het komt erop neer dat opleidingen persoonlijk, activerend, kleinschalig onderwijs bieden en proactieve, op maat begeleiding. Uit de diverse praktijkonderzoeken die wij uitgevoerd hebben blijkt dat sociale en academische binding ook tijdens de hoofdfase en afstudeerfase van belang zijn. Uit het onderzoek onder langstudeerders weten we dat deze studenten de binding met de opleiding helemaal kwijt zijn. Het herstellen van de binding met medestudenten en docenten is dan een cruciale basisvoorwaarde voor een succesvol vervolg van het opleidingstraject. "Geen idee meer wie mijn begeleider is." (NSE, 2015) Ook docenten hebben behoefte aan sociale verbondenheid (Peetsma et al., 2005), sterker nog ons onderzoek laat zien dat er bij opleidingen die meer studiesucces hebben sprake is van een sterke

LOB ONDERZOEK

binding binnen het opleidingsteam. Dit vormt een uitdaging voor grote opleidingsteams en opleidingen die op meerdere opleidingslocaties worden verzorgd, zoals bij Hogeschool Inholland voor meerdere opleidingen het geval is. 59 Binnen veel opleidingen is er geen consensus over hetgeen zij onder studiesucces verstaan en welke bijdrage en invloed zij zelf daarop hebben. Een goed gesprek over een opleidings specifieke definitie van studiesucces kan, naast zicht op beschikbare studiesucces indicatoren, bijdragen aan een gezamenlijke basis voor het bouwen aan meer studiesucces.

TRANSFER

Wat kun je uit het onderzoek meenemen naar de LOB-praktijk?

Via een strategie van het versterken van de sociale en academische binding tussen én met studenten werken aan studiesucces. Overige te leggen verbindingen (tussen docenten, staf, onderzoekers et cetera) zullen mogelijk een indirecter effect hebben op het studiesucces, maar zijn ook nodig.